

**НАУКОВІ ЗАПИСКИ
НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ
«ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ»**

Серія «Філологічна»

Збірник наукових праць

Випуск 54

Острог
Видавництво Національного університету «Острозька академія»
2015

УДК 81. 161. 2+
81. 111
ББК: 81. 2 Укр. +
81. 2 Англ.
Н 34

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Острозька академія»
(протокол № 8 від 26 березня 2015 року)*

*Збірник затверджено постановою президії ВАК України
від 22 квітня 2011 року № 1-05/4*

Редакційна колегія:

Архангельська А. М., доктор філологічних наук, професор;
Білоус П. В., доктор філологічних наук, професор;
Вокальчук Г. М., доктор філологічних наук, доцент;
Пасічник І. Д., доктор психологічних наук, професор;
Поліщук Я. О., доктор філологічних наук, професор;
Тищенко О. В., доктор філологічних наук, професор;
Хом'як І. М., доктор педагогічних наук, професор, академік АН ВШ України;
Яворська Г. М., доктор філологічних наук, професор.

Н 34

Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна»: збірник наукових праць / укладачі: І. В. Ковальчук, Л. М. Коцюк, С. В. Новоселецька. – Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2015. – Вип. 54. – 316 с.

У збірнику містяться статті, присвячені проблемам сучасного мовознавства та порівняльного літературознавства, а також методиці навчання іноземних мов. Збірник рекомендовано науковцям, викладачам, студентам-філологам і всім, хто цікавиться філологічною наукою.

УДК 81. 161. 2+
81. 111
ББК: 81. 2 Укр. +
81. 2 Англ.

*Адреса редколегії:
35800, Україна, Рівненська обл., м. Острог, вул. Семінарська, 2,
Національний університет «Острозька академія»,
факультет романо-германських мов*

© Видавництво Національного університету
«Острозька академія», 2015

номічних відносин переважно сфери торгівлі та виробництва. Активне вживання виробничої лексики в староукраїнський період було зумовлено інтенсивним розвитком і диференціацією різних видів робіт, торговельних відносин, виникненням нових професій, особливо міських, укладанням майнових стосунків.

Інтенсивне формування української економічної термінології припадає на другу половину XIX ст. і пов'язане як з інтенсивним розвитком української економічної науки, так і з певними суспільно-політичними процесами того часу. «Розвиток промисловості, посилення класової диференціації суспільства і класової боротьби, піднесення революційного руху, поширення марксистсько-ленінських ідей на Україні з кінця XIX ст., нові наукові відкриття і загальне зростання культури народу зумовили значне поповнення лексичного складу української літературної мови» [1, с. 157]. «В історії формування української термінологічної лексики в галузі економічних наук останні передреволюційні десятиліття мали велике значення. Основи цієї термінології заклалися саме в ті роки...» [1, с. 206]. У цей час з'являються наукові й науково-публіцистичні праці економічної тематики, написані новою українською літературною мовою. Економічні розвідки, матеріали про народне господарство України від 70-х років до першої Світової війни на східно-українських землях подавала земська статистика; україномовні економічні праці, незважаючи на всілякі заборони, з'являлися на сторінках журналу «Киевская старина», виходили друком дослідження М. Зібер, С. Подолинського, П. Чубинського, М. Яснопольського та ін. Праці українських дослідників В. Барвінського, М. Грушевського, С. Дністрянського, І. Заневича, Б. Навроцького, О. Терлецького, І. Франка та багатьох інших друкувалися в періодичній пресі, яка на той час, як слушно зауважував М. А. Жовтобрюх [1, с. 205], була джерелом формування економічної термінології української мови.

Отже, формування основи термінології торгівлі української мови тісно пов'язане з історією розвитку загальноекономічної термінології, у складі якої виникла значна кількість лексем, використаних для номінації понять фахової мови торгівлі. У досліджуваній підмові широко вживаються традиційні, питомо українські терміни, тобто простежується тенденція до самозбереження національної мови в умовах термінологічної експансії, наприклад, *гуртовий продаж, продаж на гурт (оптовий продаж); крамниця (магазин), крам (товар для збуту); постачання (поставка)*.

Література:

1. Жовтобрюх М. А. Мова української періодичної преси (кін. XIX – поч. XXст.) / М. А. Жовтобрюх. – К. : Наук. думка, 1970. – 302 с.
2. Панько Т. І. Від терміна до системи : Становлення марксистсько-ленінської політ економічної термінології у східно-слов'янських мовах / Т. І. Панько. – Л. : Вища шк., 1979. – 148 с.
3. Панько Т. І. Українське термінознавство / Т. І. Панько, І. М. Кочан, Г. П. Мацюк. – Львів : Світ, 1994. – 216 с.
4. Тер-Минасова С. Г. Язык и межкультурная коммуникация / С. Г. Тер-Минасова. – М., 2000. – 624 с.
5. УТіС 1997: Українська термінологія і сучасність: Матеріали II Всеукр. наук. конф. – К., 1997. – 239 с.
6. Malinowski B. The problem of meaning in primitive languages // The Meaning of Meaning / B. Malinowski. – London, 1923. – P. 451–511.

УДК 811:311.21

С. К. Романюк,

Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне

ЗАСТОСУВАННЯ СТАТИСТИЧНИХ МЕТОДІВ У ЛІНГВІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ

У статті розглядаються загальні положення статистичної лінгвістики. Описуються лінгвостатистичні методи: критерій Стьюдента і критерій хі-квадрат. Наведено конкретні приклади застосування цих методів.

Ключові слова: статистична лінгвістика, статистичні методи, критерій Стьюдента, критерій хі-квадрат.

В статье рассматриваются общие положения статистической лингвистики. Описываются лингвостатистические методы: критерий Стьюдента и критерий хи-квадрат. Приводятся конкретные примеры применения этих методов.

Ключевые слова: статистическая лингвистика, статистические методы, критерий Стьюдента, критерий хи-квадрат.

The article deals with the general problems of statistical linguistics. The statistical methods, such as Student's test and chi-square test, involve the use of different formulas to identify the rules of distribution of linguistic units in speech, to measure the links between language elements and to establish the relationship between qualitative and quantitative characteristics of speech. The examples of these methods application are resulted.

Keywords: statistical linguistics, statistical methods, Student's test, chi-square test.

Постановка проблеми. Мова є надзвичайно складною системою дискретних одиниць, які можуть мати кількісні характеристики. Ці кількісні характеристики властиві одиницям усіх рівнів мовної системи. Будова мови, її функціонування в мовленні, співвідношення мови й мислення, мови й суспільства підкоряються дії статистичних законів [5, с. 3, 6–7].

Статистичні методи у мовознавстві допомагають правильно організувати лінгвістичні спостереження, отримати об'єктивні дані, незалежні від суб'єктивного сприйняття дослідника, забезпечити надійність, точність, достовірність висновків.

З огляду на це залучення статистичних методів є **актуальним** під час опрацювання великих масивів даних у лінгвістичних дослідженнях.

Слід зауважити, що квантитативні методи рідко використовуються в лінгвістичних працях. Серед сучасних досліджень, у яких застосовуються лінгвостатистичні методи можна назвати роботи [1; 2; 4; 6; 7].

Метою статті є аналіз основних понять та інструментів математичної статистики, застосування основних методів та прийомів статистичного дослідження мовного матеріалу та формування статистичних вибірок у лінгвістиці.

Виклад основного матеріалу. Оскільки мова – це ймовірнісна, а не жорстко детермінована система, то для її пізнання розроблено квантитативні методи, пов'язані з дослідженням частотних, ймовірнісних та інших нелогічних характеристик [3; 5].

Головним завданням статистичної лінгвістики є застосування математичних методів для розкриття закономірностей функціонування одиниць мови у мовленні, а також у встановленні закономірностей будови тексту.

Розрізняють кількісні й статистичні методи. Кількісні методи зводяться до простого підрахунку частоти вживання мовних одиниць. Статистичні методи передбачають використання різних формул для виявлення правил розподілу мовних

одиниць у мовленні, для виміру зв'язків між мовними елементами, для встановлення тенденцій у розвитку та функціонуванні мови та для встановлення залежності між якісними та кількісними характеристиками мови.

Коли у роботі дослідника застосовується статистичний аналіз, то у більшості випадків лінгвісту потрібно вирішити два основних завдання – встановити подібність (зв'язок, близькість) або відмінність між отриманими кількісними сукупностями. З цієї метою застосовується порівняно невелика кількість методів: критерій Стьюдента, критерій хі-квадрат і коефіцієнти спряженості [3, с. 132–133].

Розпочинаючи лінгвостатистичний експеримент мовознавець повинен чітко визначити, що рахувати, тобто, що є об'єктом дослідження; для чого рахувати, інакше кажучи, з якою метою виконується аналіз; і як рахувати чи, які методи застосовуються для розрахунків.

Це означає, що дослідник, по-перше, визначає ті лінгвістичні одиниці, форми та категорії, які будуть статистично обстежуватися в експерименті. Підрахунок можуть підлягати одиниці будь-якого рівня – фонемі або звуку, літері, сполуці звуків, фонем або літер, склади, морфемі, слова, словосполучення, синтаксичні конструкції, тексти тощо. По-друге, мовознавець визначає мету і завдання, які стоять перед статистичним дослідженням, тобто істотні чи неістотні розходження між вибірками. І останнє завдання лінгвіста передбачає визначення обсягу досліджуваного матеріалу для отримання статистично вірогідних результатів, знання правил організації вибірки, обчислення статистичних характеристик, зіставлення статистичних параметрів різних сукупностей, застосування методів визначення зв'язку досліджуваних одиниць у сукупності тощо.

Одним із важливих понять лінгвістичної статистики є поняття генеральної сукупності. Генеральною сукупністю називають однорідний масив (або корпус) деяких одиниць, які належить обстежити.

Наприклад, якщо ми досліджуємо особливості стилю Стівена Кінга, то всі його твори становлять генеральну сукупність. Якщо дослідженню підлягає, скажімо, рекламний дискурс журналу *New Yorker* 1925–1945 рр., то генеральну сукупність становлять собою всі рекламні тексти всіх журналів *New Yorker*, виданих за цей період. При дослідженні структури слова в англійській мові генеральною сукупністю буде словниковий склад цієї мови (реєстр найбільшого словника, доповнений даними різного роду інших словників).

З генеральної сукупності виділяють вибірку, тобто сукупність отриманих для аналізу елементів. Одиниці вибірки – це лінгвістичні одиниці, наприклад, аналізовані слова, речення, фрагменти текстів. Вибірку потрібно організувати так, щоб вона достатньо об'єктивно, надійно і в повній мірі представляла властивості всієї генеральної сукупності.

Кількість відібраного матеріалу може бути дуже великою. Завдання полягає в тому, щоб визначити той мінімум, який був би необхідним і достатнім для одержання надійних результатів. Статистика дійшла висновку, що частота досліджуваного явища залежить від обчислення відносної похибки: чим більша частота, тим менше можна взяти матеріалу для одержання результатів такої ж надійності.

Загальний обсяг вибірки можна знайти за таблицею залежності кількості прикладів від заданої відносної похибки (δ) [5, с. 152]. Зазвичай у статистичних дослідженнях прийнятою вважається похибка у 5% (у випадку найчастотніших одиниць) [5, с. 28]. За даними вищезгаданої таблиці, щоб досягнути 5% похибки, необхідно мати 1538 прикладів. Для низькочастотних одиниць у лінгвістиці допустима похибка 20-30%, тобто 96-43 приклади.

У лінгвістичних дослідженнях типовим завданням є зіставлення двох або більше варіаційних рядів, щоб визначити, чи існує між ними відмінність. Найчастіше для цього використовується критерій хі-квадрат, однак два ряди можуть бути зіставлені за допомогою критерія Стьюдента.

Цей метод полягає в тому, що порівнюються середні арифметичні двох сукупностей і за допомогою стандартної похибки t визначається достовірність різниці між середніми арифметичними.

Формула для визначення достовірності різниці між середнім арифметичним [3, с. 75]:

$$t = \frac{d}{S_d}, (1)$$

де d – різниця між середніми арифметичними двох сукупностей, а S_d – середня похибка цієї різниці. S_d знаходиться за формулою [3, с. 76]:

$$S_d = \sqrt{\frac{\sum (x_1 - \bar{x})^2 + \sum (y_1 - \bar{y})^2}{(n_1 - 1)(n_2 - 1)}} \times \frac{(n_1 + n_2)}{(n_1 \times n_2)}, (2)$$

де Σ – сума, x_1 і y_1 – абсолютні частоти двох вибірок, \bar{x} і \bar{y} – середні арифметичні першої та другої сукупностей, n_1 і n_2 – кількість підвибірок у вибірках.

Розглянемо приклад.

Приклад 1. Припустимо, що досліджувалися складні речення у двох прозових творах різних авторів (див. табл. 1).

Таблиця 1

Розрахунок даних для визначення S_d

x_i	$x_1 - \bar{x}$	$(x_1 - \bar{x})^2$	y_i	$y_1 - \bar{y}$	$(y_1 - \bar{y})^2$
29	-1,8	3,24	20	-1	1
25	-5,8	33,64	16	-5	25
38	7,2	51,84	27	6	36
30	0,8	0,64	21	0	0
32	1,2	1,44	18	-3	9
			24	3	9
		90,8			80

У першому випадку отримані числа: 29, 25, 38, 30, 32; у другому – 20, 16, 27, 21, 18, 24. Середнє арифметичне для першої сукупності $\bar{x} = 30,8$; середнє арифметичне для другої сукупності $\bar{y} = 21$; кількість першої підвибірки $n_1 = 5$ кількість другої підвибірки $n_2 = 6$.

$$\text{Отже, } S_d = \sqrt{\frac{90,8 + 80}{(5-1)(6-1)}} \times \frac{5+6}{5 \times 6} = \sqrt{\frac{171}{20}} \times \frac{11}{30} = \sqrt{3,14} = 1,77$$

$$t = \frac{30,8 - 21}{1,77} = 5,54$$

Щоб визначити значущість t , нам потрібно знати величину, яку називають ступенем вільності, i , яка обчислюється за допомогою формули [3, с. 76]:

$$d_f = (n_1 - 1) + (n_2 - 1), \quad (3)$$

Отже, $d_f = (5 - 1) + (6 - 1) = 4 + 5 = 9$. За таблицею критичних значень t [5, с. 156] знаходимо, що при $d_f = 9$ і рівні значимості $P = 0,05$ t повинно дорівнювати 2,26, а при $P = 0,01$, $t = 3,25$. За нашими обчисленнями $t = 5,54$, що більше, ніж 3,25 і 2,26. Це свідчить, що між двома дослідженими сукупностями спостерігається суттєва відмінність.

За допомогою критерія хі-квадрат (χ^2) можна встановити подібність чи відмінність між двома і більше емпіричними розподілами або ступінь відповідності емпіричного розподілу теоретичному. Найбільш розповсюдженою формулою для обчислення критерія χ^2 є [3, с. 88]:

$$(4)$$

де O – емпіричні величини (що фактично спостерігаються), E – теоретично очікувані величини.

Продемонструємо обчислення суми χ^2 на прикладі.

Приклад 2. Припустимо, що ми маємо дані про частоту вживання семи слів $V_1 - V_7$ у творах двох авторів (див. табл. 2).

Таблиця 2

Слово	Автор		Всього
V_1	10	20	30
V_2	15	25	40
V_3	20	30	50
V_4	25	35	60
V_5	25	45	70
V_6	30	20	50
V_7	50	35	85
Всього	175	210	385

Емпіричні величини – це частоти, наведені у табл. 2. Щоб знайти теоретично очікувані величини, розбиваємо сумарні числа 175 і 210 пропорційно сумарним числам, представленим в останньому стовпчику таблиці (30, 40, 50 тощо). Наприклад, щоб знайти теоретично очікувану величину для першого поля в другому стовпчику, потрібно $\frac{30}{385} \times 175 = 13,6$. Величина, яка фактично спостерігається – 10.

Дані для розрахунку χ^2 знаходяться в наступній таблиці (див. табл. 3).

Таблиця 3

Дані для розрахунку χ^2

O	E	O - E	(O - E) ²	
10	13,6	-3,6	12,96	0,95
15	18,2	-3,2	10,24	0,56
20	22,7	-2,7	7,29	0,32
25	27,3	-2,3	5,29	0,19
25	31,8	-6,8	46,24	1,45
30	22,7	+7,3	53,29	2,35
50	38,6	+11,4	129,96	3,37
20	16,4	+3,6	12,96	0,79
25	21,8	+3,2	10,24	0,47
30	27,3	+2,7	7,29	0,27
35	32,7	+2,3	5,29	0,16
45	38,2	+6,8	46,24	1,21
20	27,3	-7,3	53,29	1,95
35	46,4	-11,4	129,96	2,80
£385	£385			£16,84

Отже, сума $\chi^2 = 16,84$. Оскільки в табл. 2 порівнювалась відповідність частот розподілення слів в творах двох авторів, отримана сума χ^2 повинна дати відповідь, чи є подібність між емпіричними рядами, чи розподілення частот слів у творах двох письменників суттєво відрізняється. Таким чином необхідно визначити значущість отриманої суми χ^2 . Для цього обчислюється ступінь вільності за формулою [3, с. 89]:

$$d_f = (r - 1)(c - 1), \quad (5)$$

де r – число горизонтальних рядків у таблиці, c – число вертикальних стовпчиків у таблиці. Для табл. 2

$$d_f = (7 - 1)(2 - 1) = 6 \times 1 = 6.$$

За таблицею критичних значень χ^2 [5, с. 155] знаходимо, що при $df = 6$ і рівні значимості $P = 0,05$, сума χ^2 повинна дорівнювати 12,6, а при $P = 0,01$ сума $\chi^2 = 16,8$. Відповідно, отримана в результаті обчислень сума $\chi^2 = 16,84$ є значущою. З цього можна зробити висновок, що між розподілом частот двох авторів спостерігаються значущі відмінності.

Висновки. Існування тісного взаємозв'язку між кількісними та якісними характеристиками мови передбачає застосування математичного апарату статистичної лінгвістики, яка займає вагомe місце у вирішенні проблем мовознавства. За допомогою статистичних методів можна дослідити всі рівні мови. Застосування того чи іншого статистичного метода підкоряється перш за все виконанню завдань, які поставлені в дослідженні і залежать від умов експерименту.

Перспективи дослідження. Подальші дослідження пов'язані з проведенням лінгвостатистичного експерименту на матеріалі дискурсу американської комерційної реклами.

Література:

1. Григорійчук Т. Кількісна характеристика синонімів / Т. Григорійчук // Наук. вісн. Чернів. ун-ту. Германська філологія. – Вип. 168. – Чернівці, 2003. – С. 32–45.

2. Жуковська В. В. Лексико семантичні та прагматичні характеристики англійського дієслова у художньому тексті : лінгвостатистичний аспект (на матеріалі популярних політичних романів) : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04 / Вікторія Вікторівна Жуковська. – К., 2006. – 307 арк.
3. Левицкий В. В. Квантитативные методы в лингвистике / В. В. Левицкий. – Черновцы : Рута, 2004. – 190 с.
4. Левицкий В. В. Статистическое изучение лексической семантики / В. В. Левицкий. – К. : УМК ВО, 1989. – 155 с.
5. Перебийніс В. І. Статистичні методи для лінгвістів : навч. посіб. / В. І. Перебийніс. – Вінниця : Нова книга, 2001. – 268 с.
6. Перебийніс В. С. Частотні словники та їх використання / В. С. Перебийніс, М. П. Муравицька, Н. П. Дарчук. – К. : Наукова Думка, 1985. – 204 с.
7. Altmann G. Einführung in die quantitative Lexikologie / G. Altmann, D. Baugheri, H. Goebel, R. Köhler, C. Prün. – Göttingen : Peust / Gutschmidt Verlag, 2002.

УДК 37.018.43=03.111=161.2

Б. І. Шуневич, І. М. Дробіт,

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, м. Львів

КОМП'ЮТЕРНІ СЛОВНИКИ ПОЖЕЖНО-ТЕХНІЧНИХ ТЕРМІНІВ: ЛЕКСИЧНІ МАТЕРІАЛИ, ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

У статті подано досвід укладання студентами напряму підготовки «Філологія» кваліфікації «Перекладач» Львівського державного університету безпеки життєдіяльності традиційних і комп'ютерних словників з галузі пожежної та техногенної безпеки під час практичних занять з дисципліни «Комп'ютерна лексикографія» спільно з викладачами відповідних технічних кафедр. Описано лексичну базу традиційних словників та програмне забезпечення для укладання комп'ютерних словників з цієї тематики на прикладі «Короткого українсько-англійського словника зі сфери надзвичайних ситуацій» та «Англійсько-українського словника пожежно-технічних термінів».

Ключові слова: комп'ютерний словник, комп'ютерна лексикографія, термін, переклад.

В статті представлено досвід складання студентами напрямку підготовки «Філологія» кваліфікації «Перекладач» Львівського державного університету безпеки життєдіяльності традиційних і комп'ютерних словників з галузі пожежної та техногенної безпеки під час практичних занять з дисципліни «Комп'ютерна лексикографія» спільно з викладачами відповідних технічних кафедр. Описано лексичну базу традиційних словників та програмне забезпечення для складання комп'ютерних словників з цієї тематики на прикладі «Короткого українсько-англійського словника галузі надзвичайних ситуацій» та «Англо-українського словника пожежно-технічних термінів».

Ключевые слова: компьютерный словарь, компьютерная лексикография, термин, перевод.

Modern terminology, traditional and computer lexicography among other set a practical aims to meet the needs of society by ordering, organizing and standardizing terminology, compiling dictionaries. The paper describes experience of compiling conventional and computer dictionaries by students of Lviv State University of Life Safety. The students' major subject is English translation. Students compile unidirectional bilingual dictionaries during practical lessons on Computer Lexicography under the supervision of lecturers and instructors from the Department of Foreign Languages and Technical Translation taking into consideration advice provided by lecturers and instructors from relevant technical departments of the University.

The article describes lexical database and software for compiling computer «Concise Ukrainian-English Dictionary of Emergencies» and «English-Ukrainian Dictionary of Fire and Technical Terms.» The dictionaries were compiled grounding on Ukrainian, English and Russian dictionaries, glossaries, reference books, and terminology standards. PolyDic v.1.0 was chosen as software tool to compile electronic dictionaries. It was created by experts of the Technical Committee for Scientific and Technical Terminology Standardization at Lviv Polytechnic National University. The software tool consists of two programs: PolyDic Editor – for typing, formatting and editing dictionary databases, and PolyDic Viewer – for viewing electronic dictionaries.

We consider it advisable to involve in compiling computer dictionaries not only linguists and specialists in the industry for which the dictionary is written, but also students. Such type of work motivates them to use computer dictionaries, including the ones which they compiled, in further professional activities of a translator, and to research terms.

Keywords: computer dictionary, computer lexicography, term, translation.

Фундаментальні дослідження, розроблення і впровадження новітніх технологій у практичну діяльність підрозділів державної служби України з надзвичайних ситуацій мають важливе наукове і практичне значення. Спілкування наукової спільноти у галузі пожежної та техногенної безпеки відбувається різними мовами, оскільки надзвичайні ситуації інколи мають не локальний, а міжнародний, або й глобальний характер (наприклад, ліквідація наслідків аварій на атомних електростанціях, масштабних стихійних лих, тощо). Для цього необхідне добре знання міжмовних відповідників. Поширення наукових здобутків, практичних навиків серед іноземних партнерів у справі забезпечення пожежної та техногенної безпеки, спеціалістів сфери цивільного захисту та фахівців суміжних наукових дисциплін також потребує відповідного мовного забезпечення.

Як слушно зауважив директор Інституту української мови НАН України П. Гриценко, «центральною проблемою сучасного термінознавства залишається упорядкування термінології різних галузей знань із постійною увагою до точних визначень наукових понять та зв'язків між ними, що має знаходити відтворення у відповідних термінопозначеннях» [2, с. 6].

Це спонукало авторський колектив Львівського державного університету безпеки життєдіяльності (ЛДУ БЖД) до укладання низки галузевих словників, а також дослідження української та іншомовної термінології цієї тематики. Зокрема, укладено іншомовно-українські пожежно-технічні словники-мінімуми термінів обсягом, відповідно, 3000, 1600, 2000 і 5000 термінів [1; 4; 5; 7], а також ілюстрований словник-довідник «Цивільний захист. Частина перша: Пожежно-рятувальна справа» обсягом понад 3000 термінів [3]. Після публікування словників, для збереження за собою авторського права на ці словники, ведеться робота над укладанням на їхній основі однойменних комп'ютерних словників.

Мета нашої статті – поділитися досвідом укладання студентами напряму підготовки «Філологія» кваліфікації «Перекладач» традиційних і комп'ютерних словників з галузі пожежної та техногенної безпеки під час практичних занять з дисципліни «Комп'ютерна лексикографія» спільно з викладачами відповідних технічних кафедр, описати лексичну базу традиційних словників та програмне забезпечення для укладання комп'ютерних словників з цієї тематики на прикладі «Короткого українсько-англійського словника зі сфери надзвичайних ситуацій» та «Англійсько-українського словника пожежно-технічних термінів».

ЗМІСТ

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ

Я. В. Андрейко МЕТОДИ НАВЧАННЯ РОСІЙСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ	3
О. М. Барно ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	5
Л. П. Бойко ІННОВАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ	9
О. А. Брона, Р. І. Комар, Л. В. Сологуб НАВЧАННЯ ТЕРМІНОЛОГІЇ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЦІЛЕЙ	11
І. А. Бронетко ЗМІСТОВИЙ АСПЕКТ ФОРМУВАННЯ ЛІНГВОСОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ УЧНІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ	14
А. М. Габовда, Т. М. Кравченко ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИКОРИСТАННЯ ДИДАКТИЧНОЇ ГРИ У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	16
І. Ю. Голуб НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ	19
Н. М. Гудкова СУТНІСТЬ КОМУНІКАТИВНО-КОГНІТИВНОГО ПІДХОДУ ДО ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ФАХОВОГО СПРЯМУВАННЯ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ	21
О. П. Дацків ДРАМАТИЗАЦІЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ	23
Н. А. Джава DEUTSCH LEHREN LERNEN: BESONDERHEITEN DES HANDLUNGSORIENTIERTEN FREMDSPRACHENUNTERRICHTS	27
Н. Б. Дзюбишина РАННЄ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ЯК ОДНЕ З АКТУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ МОВНОЇ ПОЛІТИКИ НІМЕЧЧИНИ	29
Н. Є. Дмитренко ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	32
О. П. Іванцова ІНТЕНСИФІКАЦІЯ ПРОЦЕСУ ВИВЧЕННЯ МОВИ В УМОВАХ ВИСОКОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО ТА ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНОГО НАВАНТАЖЕННЯ	34
В. О. Калінін ФОРМУВАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ НА ОСНОВІ КОЛАБОРАТИВНОГО НАВЧАННЯ	36
Г. Б. Козловська РОЛЬ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИВЧЕННІ І ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ	38
О. Є. Кравець ШЛЯХИ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ВИКЛАДАЧ – СТУДЕНТИ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ З ВИКОРИСТАННЯМ АВТОРСЬКОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ПРОЕКТУВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ІНФОРМАЦІЇ (КОМУНІКАТИВНА ФАЗА)	41
Г. Т. Кузь ФРАЗЕОЛОГІЧНІ НАВЧАЛЬНІ СЛОВНИКИ В МЕТОДИЦІ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ	43
О. В. Лось КОМПЕТЕНЦІЇ ТЬЮТОРА В СИСТЕМІ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ	47
Л. Л. Макарук МУЛЬТИМОДАЛЬНА ГРАМОТНІСТЬ У ЦИФРОВОМУ СТОЛІТТІ	49
Л. Ф. Могельницька АНГЛОМОВНІ ТЕКСТИ КІНЕМАТОГРАФІЧНОЇ ТЕМАТИКИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ	52
И. Б. Петриченко О РОЛИ ВНЕАУДИТОРНОЙ РАБОТЫ В ФОРМИРОВАНИИ КОМУНІКАТИВНОЙ КОМПЕТЕНЦИИ ИНОСТРАННЫХ СТУДЕНТОВ	55
Т. О. Пивоварчук MODERNE METHODEN DES FRÜHEN FREMDSPRACHENUNTERRICHTS	57
Г. С. Поваляєва КАРНАВАЛЬНА СКЛАДОВА ІСПАНСЬКИХ ІНТЕРНЕТ ЧАТІВ	59
І. М. Свириденко, С. С. Кухарьонюк ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ	62

Н. Ю. Сердюк РЕФЛЕКСІЯ ПІД ЧАС ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ ЯК ОДИН ІЗ ЧИННИКІВ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	64
О. М. Серняк КОМУНІКАТИВНО-ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ. БАР'ЄРИ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ ПЕРЕШКОД	67
М. О. Сторчак МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВИЩІЙ ШКОЛІ ЗА ГРАМАТИКО-ПЕРЕКЛАДНИМ МЕТОДОМ	70
І. П. Тригуб ЗАСТОСУВАННЯ ІТ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ	72
В. Ю. Тютюнник, Ю. С. Давиденко, О. В. Кондрашева НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «ІНОЗЕМНА МОВА В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ»	75
В. Я. Чорній ЕФЕКТИВНІСТЬ КОМУНІКАТИВНОГО АСПЕКТУ У ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНОМУ ВИКЛАДАННІ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН ЕКОНОМІЧНОГО ПРОФІЛЮ ІНОЗЕМНИМИ МОВАМИ	78
О. В. Шевченко РОЗВИТОК КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ФРАНЦУЗЬКОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ТА МОВОЗНАВСТВА	80
Л. М. Штохман КРЕАТИВНІСТЬ НА ЗАНЯТТЯХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	83
О. В. Ябурова НАУКОВО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ	85

КОРПУСНІ ТА ЛЕКСИКОГРАФІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ОПИСУ МОВНОЇ СИСТЕМИ ТА ТЕРМІНОЗНАВСТВА

S. Druzhbyak, O. Savitska ZWEIGLIEDRIGE METAPHORISCHE WORTVERBINDUNGEN IM WIRTSCHAFTSDEUTSCHEN	89
О. Є. Басалкевич ДІАХРОННА МОДЕЛЬ ТВОРЕННЯ ПРИКМЕТНИКОВИХ СИНОНІМІЧНИХ РЯДІВ У ДАВНЬОШОТЛАНДСЬКІЙ МОВІ	91
О. А. Дакі ТЕМАТИЧНІ ГРУПИ В УКРАЇНСЬКІЙ МОРСЬКІЙ ТЕРМІНОСИСТЕМІ	97
О. М. Демська СЛОВО І ТЕРМІН 'ОМОНІМ' В УКРАЇНСЬКОМУ СЛОВНИКАРСТВІ	100
О. І. Дуда ТЕРМІНОЛОГІЗАЦІЯ ПРИКМЕТНИКА В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ (НА МАТЕРІАЛІ ЛІТЕРАТУРИ З ФІНАНСОВОЇ СПРАВИ)	102
В. В. Жуковська, В. В. Шилюк СТАТИСТИЧНА ВЕРИФІКАЦІЯ СОЦІОЛІНГВІСТИЧНОЇ ІДЕНТИФІКАЦІЇ МОВЦЯ В УСНОМУ АМЕРИКАНСЬКОМУ АКАДЕМІЧНОМУ ДИСКУРСІ	105
Н. Д. Засанська ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ОДИНИЦЬ ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНИХ МІКРОПОЛІВ ЕКОЛОГІЧНА КРИЗА / ECOLOGICAL CRISIS В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ТА АНГЛІЙСЬКІЙ МОВАХ (НА МАТЕРІАЛІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ІНТЕРНЕТ-ВИДАНЬ)	108
О. О. Каліберда ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКОЇ ЕНЦИКЛОПЕДИЧНОЇ ЛЕКСИКОГРАФІЇ НОВОГО ЧАСУ ТА ЕПОХИ ПРОСВІТНИЦТВА	111
М. А. Кізінь ЕТАПИ ФОРМУВАННЯ ТА ДИСТИНКТИВНІ ОЗНАКИ ТЕРМІНОСИСТЕМИ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	114
О. П. Коваль ОСОБЛИВОСТІ ТЕРМІНА ТЕНІСУ ЯК ОДИНИЦІ СПОРТИВНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ	117
В. Г. Костенко БАЗОВІ КОНЦЕПТИ СУЧАСНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ ОРТОДОНТІЇ	120
Л. М. Коцюк ВИЗНАЧЕННЯ УКРАЇНОМОВНИМИ ТА РОСІЙСЬКОМОВНИМИ НАУКОВЦЯМИ ПОНЯТТЯ «КОРПУСНА ЛІНГВІСТИКА» (НА МАТЕРІАЛІ WEB-КОРПУСУ)	122
З. Б. Куделько ДЕЯКІ АСПЕКТИ СИНОНІМІЇ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТЕРМІНОСИСТЕМІ ДИПЛОМАТІЇ	125
Є. В. Михайлова ТРАНСПОЗИЦІЯ – ФУНКЦІОНАЛЬНЕ ЯВИЩЕ У ГРАМАТИЧНІЙ СИСТЕМІ СУЧАСНОЇ ТУРЕЦЬКОЇ МОВИ	127
Л. В. Мовчун ЛЕКСИКОГРАФУВАННЯ РИМОВИХ ГНІЗД: ТРАДИЦІЇ ТА ІННОВАЦІЇ	129
А. В. Мороз ЕТНОЛІНГВІСТИЧНІ АСПЕКТИ ФАХОВОЇ МОВИ ТОРГІВЛІ НІМЕЦЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ	132

С. К. Романюк ЗАСТОСУВАННЯ СТАТИСТИЧНИХ МЕТОДІВ У ЛІНГВІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ	134
Б. І. Шуневич, І. М. Дробіт КОМП'ЮТЕРНІ СЛОВНИКИ ПОЖЕЖНО-ТЕХНІЧНИХ ТЕРМІНІВ: ЛЕКСИЧНІ МАТЕРІАЛИ, ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	137

ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО ТА МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ

О. Khirochynska LES PARTICULARITÉS DU FONCTIONNEMENT DE L'ELLIPSE DANS L'ŒUVRE D'ARTHUR RIMBAUD	140
Л. М. Аїзенбарг ПОЕТИКА: ПРОБЛЕМА ТЛУМАЧЕННЯ ТЕРМІНА	142
Н. П. Анісімова «МИНУЛОГО НЕ ВИСТАЧАЄ...»: ХУДОЖНЯ ТРАНСФОРМАЦІЯ ІСТОРИЧНИХ МОТИВІВ У ЦИКЛІ «СУХА РІЗЬБА» ВАСИЛЯ ГЕРАСИМ'ЮКА	145
О. Белявцева ІМАГОЛОГІЧНИЙ ОБРАЗ ІНШОГО В УКРАЇНСЬКОМУ ДИСКУРСІ ПРО ЛЬВІВ	148
Е. Н. Братель ОТРАЖЕНИЕ ЯВЛЕНИЯ ИММИГРАЦИИ В АРГЕНТИНСКОЙ ПОЭЗИИ	150
Ю. А. Ващенко «КОМПЛЕКС ИОНЫ» В ХУДОЖЕСТВЕННОЙ СТРУКТУРЕ РОМАНА АННЕЛИЗ ВЕРБЕКЕ «НЕСПЯЩИЕ» («SLAAP!»)	152
С. М. Винар КОМУНІКАТИВНА РОЛЬ РЕМАРКИ В «ДРАМІ ДЛЯ ЧИТАННЯ»	155
О. Б. Галицька КОМУНІКАТИВНО-ПРАГМАТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НІМЕЦЬКОМОВНОГО ЛАУДАТИВНОГО ДИСКУРСУ	157
О. В. Гальчук (РЕ)КОНСТРУКЦІЯ БАРОКОВОГО МІФУ ПРО АНТИЧНІСТЬ У СВІТІ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІРИКИ ЗРІЛОГО СИМВОЛІЗМУ	159
Д. Д. Гнілицька «МІСТО / СЕЛО» ЯК ОДНА З ФОРМ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ У РОМАНІ Є. ПАШКОВСЬКОГО «СВЯТО»	162
Р. А. Гончарук ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ КОНЦЕПТУ «ЩАСТЯ» НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ (НА МАТЕРІАЛІ ПОЕЗІЙ Г. ГЕЙНЕ В ПЕРЕКЛАДІ Л. УКРАЇНКИ)	164
Г. С. Деркач ОСОБЛИВОСТІ СПРИЙНЯТТЯ ФЕНОМЕНА ОСКАРА ВАЙЛДА В УКРАЇНСЬКОМУ КУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРІ НА ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ	166
О. І. Довбуш ЧИТАЧ ЯК НОСІЙ І ТВОРЕЦЬ КУЛЬТУРНИХ КОДІВ: СЕМІОТИЧНИЙ ПОГЛЯД	170
О. Р. Заболотна МОТИВ АВТОБІОГРАФІЗМУ У ТВОРЧОСТІ СІЛЬВІЇ ПЛАТ	172
М. В. Іконнікова ПОЕТИКА ІМЕНІ В РОМАНІ ГРЕМА СВІФТА «ЗЕМНОВОДНИЙ КРАЙ»: ІНТЕРТЕКСТУАЛЬНИЙ ВИМІР	174
М. М. Калініченко МІЖКУЛЬТУРНІ КОМУНІКАЦІЇ У ДИСКУРСІ ПІВНІЧНОАМЕРИКАНСЬКОГО РОМАНТИЗМУ	177
О. Б. Козій ДЕМУРГІЙНИЙ АСПЕКТ ЯК ВІДОБРАЖЕННЯ ВНУТРІШНЬОЇ ЕВОЛЮЦІЇ ПЕРСОНАЖА У ФАНТАСТИЧНІЙ ЕПОПЕЇ РЖЕЛЯЗНИ «ХРОНІКИ АМБЕРА»	180
О. П. Колінько ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА КРІЗЬ ПРИЗМУ МУЛЬТИКУЛЬТУРАЛІЗМУ	182
Е. А. Колмыкова МИХАИЛ КУЗМИН – ПЕРЕВОДЧИК	185
Т. Б. Кондратьєва МИСТЕЦТВО У ДИСКУРСІ ТРАНСКУЛЬТУРАЛІЗМУ (НА ПРИКЛАДІ ОПОВІДАННЯ ХАРУКІ МУРАКАМІ «ДРУГЕ ПОГРАБУВАННЯ БУЛОЧНОЇ»)	187
І. Б. Кушнір СВІТ ДИТИНСТВА У РОМАНІ Н. АММАНІТІ «Я НЕ БОЮСЬ»	190
А. В. Левченко РОЗУМІННЯ, ЩО РОЗПРЕДМЕЧУЄ, ЯК ГЕРМЕНЕВТИЧНА ТЕХНІКА СПРИЙНЯТТЯ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ (НА МАТЕРІАЛІ ОПОВІДАНЬ ГРИГІРА ТЮТЮННИКА)	192
О. Л. Лотоцька, Л. В. Собчук КОНЦЕПТ «ЕКВІВАЛЕНТНОСТЬ» У НАРАТИВНІЙ ОРГАНІЗАЦІЇ НОВЕЛ О. ГЕНРІ ТА АРКАДІЯ ЛЮБЧЕНКА	194
Л. В. Мацевко-Бекерська РЕЦЕПТИВНИЙ ГОРИЗОНТ ПРОЗОВОГО НАРАТИВУ В РОМАНІ ЮСТЕЙНА ГОРДЕРА «ЗАМОК В ПІРЕНЕЯХ»	197
І. П. Мезела «ГРА В БІСЕР» ГЕРМАНА ГЕССЕ ЯК ФІЛОСОФСЬКА УТОПІЯ	200
І. В. Мельничук «ЛЯМЕНТ ДОМУ КНЯЖАТ ОСТРОЗЬКИХ» В КОНТЕКСТІ ТАНАТОЛОГІЧНОГО ДИСКУРСУ УКРАЇНСЬКОЇ БАРОКОВОЇ ПОЕЗІЇ	205

М. А. Нестелєєв	
АРХЕТИП ТІНІ В «ПОВІСТІ БЕЗ НАЗВИ» В. ПІДМОГИЛЬНОГО	208
К. М. Паламарчук	
ГРОМАДЯНСЬКІ МОТИВИ У ТВОРЧОСТІ Ф. Г. КЛОПШТОКА	211
Н. І. Романишин	
ПРОБЛЕМА АКТУАЛІЗАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В ХУДОЖНЬОМУ ДИСКУРСІ	213
О. А. Росстальна	
ПРОБЛЕМА МОРАЛЬНОГО ВИБОРУ В ОПОВІДАННІ Т. ГАРДІ «ГЕРЦОГІНЯ ГЕМПТОНШИРСЬКА»	215
О. В. Ситник	
НОВАТОРСЬКІ ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО СВІТУ ЛЮДИНИ В ЛІТЕРАТУРІ 1920-1930-Х РОКІВ (НА МАТЕРІАЛІ НОВЕЛІСТИКИ В. ФОЛКНЕРА І М. ХВИЛЬОВОГО)	217
В. А. Спивачук	
СВОЕОБРАЗІЄ ЗАГЛАВИЙ В РАССКАЗАХ 1920-Х ГОДОВ (НА ПРИМЕРЕ ПРОИЗВЕДЕНИЙ ПАНТЕЛЕЙМОНА РОМАНОВА)	220
Т. Ткаченко	
ОБРАЗ НАРАТОРА У МАЛІЙ ПРОЗІ ОСИПА ТУРЯНСЬКОГО	222
С. Э. Трош	
ЛИРИКА ЭНДРЮ МАРВЕЛЛА (1621-1678): РЕЛИГИОЗНО-ФИЛОСОФСКИЙ И ГЕНДЕРНЫЙ АСПЕКТЫ	225
Л. Чередник	
СВІТ ЖІНОЧОЇ ДУШІ У ПОЕЗІЇ ВІСЛАВИ ШИМБОРСЬКОЇ ТА ЛІНИ КОСТЕНКО	227
Т. В. Шадріна	
УКРАЇНСЬКА КАНАДСЬКА ЛІТЕРАТУРА: СИНДРОМ РОЗЦЕПЛЕНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ	230
Т. М. Шарова, Ю. В. Сасіко	
ОСОБЛИВОСТІ ПОЕТИЧНОЇ МАЙСТЕРНІ В 'ЯЧЕСЛАВА РОМАНОВСЬКОГО	233
Г. М. Шевців, Р. Б. Шевців	
ГРАМАТИЧНА ПАРТИТУРА ЯК ВАЖЛИВИЙ ЕЛЕМЕНТ АВТОБІОГРАФІЧНОГО ДИСКУРСУ Й.-В. ГЕТЕ	235
Ф. М. Штейнбук	
КОНВЕРГЕНЦІЯ ТОПОСУ СПОКУСЛИВОСТІ У ТВОРАХ СУЧАСНОЇ СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ	237
О. О. Юрчук	
ЛІТЕРАТУРА ЯК СОЦІОКУЛЬТУРНЕ ЯВИЩЕ	241

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА

Л. V. Vordyuk	
CULTURAL IMPLICATIONS IN TRANSLATION FROM ENGLISH INTO UKRAINIAN	243
Т. Р. Ананко	
ЛІНГВО-СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ	245
Т. П. Андрієнко	
КОГНІТИВНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ПЕРЕКЛАДУ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ (НА ПРИКЛАДІ НОВЕЛИ О.ГЕНРІ «THE LAST LEAF»/«ОСТАННІЙ ЛИСТОК»)	247
О. В. Васильченко	
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНІ ДОГОВОРИ В АНГЛОМОВНОМУ ДІЛОВОМУ ДИСКУРСІ: ПОНЯТТЯ, ТИПИ ТА ПЕРЕКЛАД	250
О. М. Волченко, В. В. Нікішина	
ГРАМАТИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ В АНГЛО-УКРАЇНСЬКОМУ ХУДОЖНЬОМУ ПЕРЕКЛАДІ	252
В. А. Вуколова	
ОСОБЕННОСТИ ПЕРЕДАЧИ ИМПЛИЦИТНЫХ СМЫСЛОВ В АВТОПЕРЕВОДЕ (НА МАТЕРИАЛЕ РАССКАЗА В.НАБЕКОВА «ВЕСНА В ФИАЛЬТЕ»)	254
О. Б. Галич	
КОРЕЛЯЦІЯ ТИПІВ ГОТИЧНОЇ ПАРОДІЇ З ТРАНСФОРМАЦІЙНИМИ ПРИЙОМАМИ ПЕРЕКЛАДУ	257
О. В. Государська	
ОСНОВНІ КОМПОНЕНТИ ТЕОРЕТИЧНОЇ БАЗИ ПЕРЕКЛАДУ І ПЕРЕКЛАДОЗНАВЧОЇ МЕТОДОЛОГІЇ	259
М. В. Заботнова	
SPECIFICITY OF RELIGION BIASED PHRASES' USAGE IN POLITICAL SPEECHES AND THEIR TRANSLATION	262
А. Р. Зубрик	
THE PECULIARITIES OF TRANSLATION OF ENGLISH PRASEOLOGICAL UNITS WITH SOMATIC ELEMENTS	264
О. В. Касаткіна-Кубишкіна, Ю. В. Курята	
ПЕРЕКЛАД ПАРЕМІЙ ЯК ДЕКОДУВАННЯ ЕТНІЧНОЇ МЕНТАЛЬНОСТІ	266
Л. В. Каушанська	
ГРАМАТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ДІЛОВИХ ЛИСТІВ З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ УКРАЇНСЬКОЮ	269
А. Ю. Марховська	
ВІДТВОРЕННЯ ІСПАНСЬКОЇ НЕЦЕНЗУРНОЇ ЛЕКСИКИ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ	272
Л. В. Мельник	
ДО ПИТАННЯ ВІДТВОРЕННЯ ІНТЕРТЕКСТУАЛЬНИХ ЗВ'ЯЗКІВ ПІД ЧАС ПЕРЕКЛАДУ ХУДОЖНІХ ТЕКСТІВ	274
Н. А. Мельник, Л. С. Козуб	
ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКИХ ТЕРМІНІВ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ	277
Н. О. Моїсєєва	
ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ КОНТАМІНОВАНИХ ЛЕКЕМ В НІМЕЦЬКИХ ПОЛІТИЧНИХ НОВИНАХ	279

І. В. Онушканич, М. В. Штогрин, С. М. Пристай ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЯК ЗАСІБ ВІДТВОРЕННЯ АНГЛІЙСЬКИХ ЕВФЕМІЗМІВ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ	282
Ю. М. Плетенецька СИНТАКСИЧНЕ УПОДІБНЕННЯ СЛОВОСПОЛУЧЕНЬ АНГЛОМОВНОГО ВІДЕОРЯДУ ТА ЙОГО ДУБЛЬОВАНИХ ПЕРЕКЛАДІВ	284
Ю. А. Потіпак «ВІЛЬШАНИЙ КОРОЛЬ» Й. ГЕТЕ В ПЕРЕКЛАДІ НОВОГРЕЦЬКОЮ МОВОЮ	287
Л. О. Свищ ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ ДРАМИ – ТВОРУ НА МЕЖІ ЛІТЕРАТУРИ ТА ТЕАТРУ	290
Т. В. Смірнова ТЕРМІНОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ НА ПРИКЛАДІ ФАХОВОЇ МОВИ ТРАНСПОРТУ	293
Г. С. Соловей ВІДТВОРЕННЯ ПОЛІТИЧНИХ СИМВОЛІВ У ПЕРЕКЛАДІ: КРОС-КУЛЬТУРНИЙ І ЖАНРОВИЙ АСПЕКТИ	295
Ю. Г. Стежко ХУДОЖНІЙ ПЕРЕКЛАД У ПОСТМОДЕРНІСТСЬКОМУ ДИСКУРСІ	297
М. Р. Ткачівська ПОЕТИЧНІ ВКРАПЛЕННЯ ТА ЇХ ПЕРЕКЛАД (НА ПРИКЛАДІ УКРАЇНСЬКОЇ ТА НІМЕЦЬКОЇ МОВ)	300
А. М. Тригуб ВОЛОДИМИР МИТРОФАНОВ: ДО КРИТИКИ ХУДОЖНЬОГО ПЕРЕКЛАДУ	303
З. В. Чепурна, Г. Л. Лисенко ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ НІМЕЦЬКИХ ВІЙСЬКОВИХ ТЕРМІНІВ ТА ЇХ ПЕРЕКЛАД УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ	306
О. В. Шум СПІВВІДНЕСЕННЯ ІДІОСТИЛЮ АВТОРА І СТИЛЮ ПЕРЕКЛАДАЧА (НА МАТЕРІАЛІ ПЕРЕКЛАДУ РОМАНУ Ю. АНДРУХОВИЧА «РЕКРЕАЦІЇ» НІМЕЦЬКОЮ МОВОЮ)	308

Наукове видання

Наукові записки
Національного університету «Острозька академія»
Серія «Філологічна»

Збірник наукових праць

Випуск 54

Головний редактор *І. Д. Пасічник*

Відповідальний за випуск *І. В. Ковальчук*

Укладачі: *І. В. Ковальчук, Л. М. Коцюк, С. В. Новоселецька*

Технічний редактор *Р. В. Свинарчук*

Комп'ютерна верстка *Н. О. Крушинської*

Художнє оформлення обкладинки *К. О. Олексійчук*

*За достовірність наведених фактичних даних, цитат,
власних імен, географічних назв та інших відомостей
відповідають автори.*

Формат 60x84/8. Ум. друк. арк. 36,73. Наклад 100 прим. Зам. № 21–15
Папір офсетний. Друк цифровий. Гарнітура «TimesNewRoman».

Оригінал-макет виготовлено у видавництві
Національного університету «Острозька академія»,
Україна, 35800, Рівненська обл., м. Острог, вул. Семінарська, 2.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи РВ № 1 від 8 серпня 2000 року.

Видавець СПД Свинарчук Р. В.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи РВ № 27 від 29 липня 2004 року.
Тел. (+38067) 771 28 70, e-mail: 35800@ukr. netРВ №1 від 8 серпня 2000 року.